

Perspektivnotat for Serviceområde 18 Sundhed og Ældre

Faktabeskrivelse

Sundhed og Ældre står for følgende opgaver:

- Drift af plejecentre,
- Hjemmepleje og hjemmesygepleje
- Forebyggende indsats for ældre og handicappede
- Bevilling af hjælpemidler, forbrugsgoder og boligindretning
- Center for Kommunikation
- Bytoften og erhvervet hjerneskade
- Plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler
- Kontakt- og ledsagerordning
- Støtte til frivilligt socialt arbejde
- Kronikerindsats
- Genoptræning og vedligeholdelsestræning
- Vederlagsfri behandling hos en fysioterapeut
- samt andre sundhedsopgaver placeret på området.

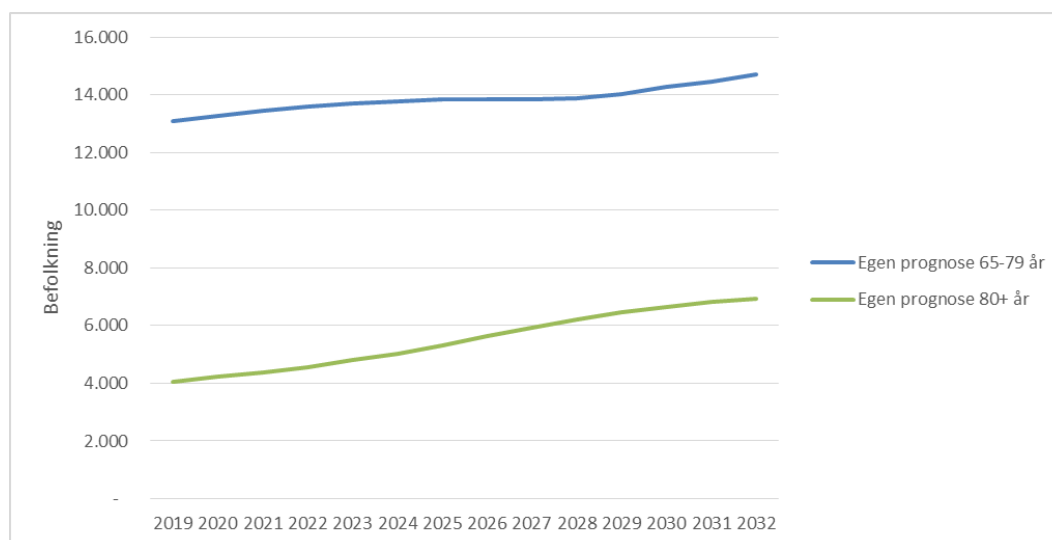
Fremtidsperspektiver

Sundheds- og ældreområdet er under forandring på en række områder:

- Demografi
- Rekrutteringsudfordringer
- Det nære sundhedsvæsen
- Pårørende, frivillige og ensomhed

Demografi

I de kommende år vil der ske en stor stigning i antallet af ældre over 80 år. Plejebehovet kan ikke alene vurderes ud fra den demografiske udvikling, men det er en forklaringsfaktor i forhold til presset på ældreområdet forventes at fortsætte.

Kilde: Herning Kommunes befolkningsprognose 2019-2032

Plejeboligbehovet

Herning Kommune har udarbejdet en plejeboligplan, som danner grundlag for den politiske beslutningsproces i forhold til anlægsprojekter på plejeboligområdet i perioden 2018-2028. Kortlægning af plejeboligbehovet viser, at der til trods for en forbedring i borgernes funktionsniveau vil være brug for en markant udvidelse på plejeboligområdet. Den nye plejeboligplan på baggrund af den nyeste befolkningsprognose viser et behov for 176 ekstra plejeboliger frem mod 2028.

Demens og kronikere

Risikoen for at udvikle demens stiger med alderen. Som følge af den stigende middellevealder og deraf følgende voksende ældrebefolkning forventes en betydelig vækst i antallet af ældre med demens i de kommende årtier. Det vurderes, at op mod 80 procent af beboerne på Herning Kommunes plejecentre i dag har demens i mild til svær grad.

Sundhed og Ældre har derfor udarbejdet en demensstrategi. Der arbejdes med at indtænke håndtering af demens i alle indsatser.

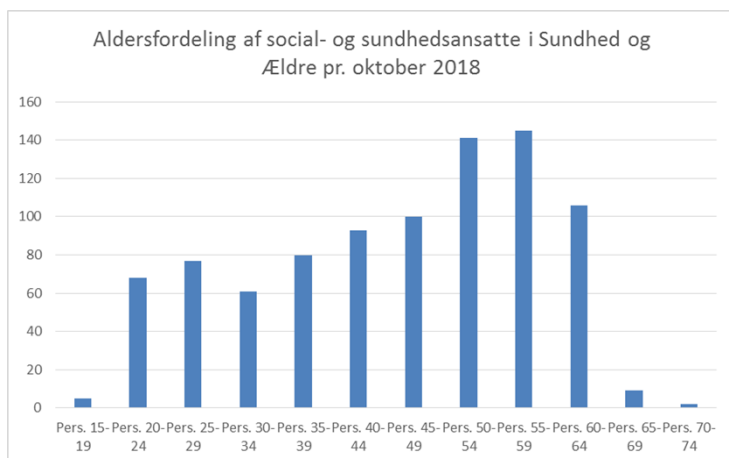
De medicinske fremskridt, flere ældre, længere middellevetid og større forekomst af livstilssygdomme vil betyde, at antallet med kroniske sygdomme vil stige markant. Forekomsten af multisyge er ligeledes stigende. 70-80 % af sundhedsudgifterne i Danmark går i dag til behandling af borgere med kronisk sygdom. Det forventes, at kommunerne samt almen praksis fremover skal varetage en større del af behandlingen af kronikerne.

Rekrutteringsudfordringer

Kommunernes kerneopgave på sundheds- og ældreområdet er i konstant forandring i takt med udviklingen i det nære sundhedsvæsen. Der er brug for medarbejdere med de rette kompetencer, som kan følge med udviklingen og løse de stadig mere komplekse opgaver.

Det er en udfordring at kunne rekruttere medarbejdere nok til at erstatte de ældre medarbejdere, der går på pension, idet ungdomsårgangene bliver mindre. Herudover må det formodes, at der bliver brug for mere personale end i dag, idet antallet af 80+-årige stiger.

Alderssammensætning for medarbejderne på sundheds- og ældreområdet betyder, at der i de kommende år vil blive relativt stor personaleafgang fra området. Dog betyder tilbagetrækningsreformen, at medarbejderne skal blive længere tid på arbejdsmarkedet. Det vurderes, at 300 medarbejdere vil gå på efterløn eller pension inden for de næste 10-12 år.

Kilde: KRL løndata, januar 2019

Der er behov for at arbejde med ældreplejens image hos de unge, så flere får lyst til at arbejde på området. Samtidig skal der arbejdes med forebyggelse af nedslidning så medarbejderne kan holde fysisk til et længere liv på arbejdsmarkedet samt mulighed for brancheskift.

Det nære sundhedsvæsen

Flertallet af kommunerne, herunder Herning Kommune varetager nu særlige behandlingsopgaver, der tidligere blev løst på sygehusene. Det stiller krav til Herning Kommune, som i en årrække har været og fortsat er under pres grundet hospitalernes stadigt hurtigere udskrivelser af borgere, som kommunen tager imod.

Der forventes en ny sundhedsreform, som vil få betydning for den fremtidige udvikling af det nære sundhedsvæsen.

Herning Kommunes genoptræningsindsats er præget af spredning på fem forskellige matrikler. Det giver pladmangel og udfordringer i forhold til at tilrettelægge den optimale genoptræning for borgerne. Dette skyldes udover den generelle aktivitetsvækst på området nye regler om frit valg på genoptræningsområdet og dét, at flere opgaver overflyttes til kommunalt regi, senest hjerterehabilitering fra 2017. Der arbejdes på at samle genoptræningen, hvilket skal sikre tilstrækkelig plads til at udføre opgaven samt en bedre koordinering af området. Dette kombineres med muligheden for et decentralt element for at tilgodese kommunens geografiske udstrækning. Det sker bedst ved at skabe sunde rammer og samle kompetencer på hele genoptrænings, sundhedsfremme- og forebyggelsesområdet. Stadig flere borgere lever med multisygdom og livsstilrelaterede sygdomme og har brug for flere indsatser og kompetencer samtidigt. Der arbejdes på at gennemtænke et koncept for en sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats.

Pårørende, frivillige og ensomhed

Ensomhed kan have alvorlige konsekvenser for den enkelte og kan medføre både lavere selvværd, angst, utryghed, psykiske og fysiske lidelser. Det kan for eksempel være depression, forhøjet blodtryk og hjerte-kar-sygdomme. Mangler man et socialt netværk, kan det have lige så stærk indflydelse på dødeligheden som velkendte risikofaktorer som rygning, fysisk inaktivitet og overvægt.

Aktivitetscentrene i Sundhed og Ældre har fokus på at inddrage frivillige for at forebygge ensomhed hos ældre. Aktivitetscentrene bygger på frivillige kræfter, der skaber aktiviteter og fællesskaber for ældre med ganske lidt personalestøtte.

Desuden uddeles politisk midler til frivillig socialt arbejde, der støtter det frivillige foreningsliv, blandt andet i forhold til bekæmpelse af ensomhed. Sundhed og Ældre har desuden fokus på samskabelse, hvor kommunen samarbejder med det omgivende samfund, herunder frivillige om at skabe løsninger, der bekæmper ensomhed.

Pårørende anses som en vigtig ressource for deres nærtstående. I Sundhed og Ældre inddrages og støttes de pårørende som en del af den daglige drift. Social- og Sundhedsudvalget har i 2017 godkendt en pårørendestrategi med fire målsætninger:

- Styrkelse af relationen mellem den pårørende og nærtstående
- Omsorg for pårørende
- Inddragelse af pårørendes viden og erfaringer
- Vejledning af pårørende

Økonomi

Budget vedr. organisationstilpasninger er ikke indarbejdet i nedenstående økonomi.

1.000 kr., 2019-priser		Regnskab 2018	Budget 2019	Budgetforslag 2020 (foreløbig)
Funktion	Funktionstekst			
00.25.18	Driftssikring af boligbyggeri	1.800	1.483	1.480
00.25.19	Ældreboliger	-24.621	-27.401	-27.401
00.32.31	Busdrift	2.987	3.522	3.522
04.62.82	Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	18.782	19.684	19.626
04.62.84	Vederlagsfri behandling hos fysioterapeut	18.362	16.130	16.083
04.62.90	Andre sundhedsudgifter	5.976	5.060	5.048
05.22.07	Central refusionsordning	-833	-1.453	-1.453
05.30.26	Personlig pleje og praktisk hjælp og madservice til ældre omfattet af frit valg af leverandør	125.647	132.147	134.641
05.30.27	Pleje og omsorg mv.af primært ældre undtaget frit valg af leverandør	266.039	276.363	270.053
05.30.28	Hjemmesygepleje	66.020	63.949	65.103
05.30.29	Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet primært ældre	65.745	61.430	62.382
05.30.31	Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring til ældre	22.469	19.205	19.154
05.30.36	Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning af døende i eget hjem	1.319	2.172	2.172
05.38.38	Personlig og praktisk hjælp og madservice til personer med handicap mv. omfattet af frit valg af leverandør	27.178	27.347	27.877
05.38.39	Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv.	23.112	24.217	24.217
05.38.40	Rådgivning og rådgivningsinstitutioner og befordring til personer med handicap	9.610	9.625	9.597
05.38.41	Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring til personer med handicap	25.269	21.608	21.529
05.38.50	Botilbud til længerevarende ophold	3.518	2.705	2.692
05.38.53	Kontaktperson- og ledsagerordninger	2.163	2.562	2.562
05.72.99	Støtte til frivilligt og socialt arbejde og sociale formål	3.203	2.848	2.838
I alt		663.745	663.203	661.772

Note: Afrunding kan indebære, at summen af de enkelte poster afviger fra den angivne total.

Moderniserings- og effektiviseringsmuligheder

I SSB arbejdes løbende med en optimering og effektivisering af driften. På tværs af afdelingerne arbejdes med nye opgaveløsninger med udgangspunkt i kernebegreberne menneske, faglighed/kvalitet og økonomi.